

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia», soc. pe acțiuni.

Perirea Rutenilor.

Văzând situația desprădată, în care au ajuns acum Rutenii, se ne dăm puțin seamă, după-cum am promis, despre cauzele acestei grozave degenerări. Ne va fi cu atât mai ușor ca să facem acest lucru în urma articolului bine combinat al părintelui G. Suta, care în cunoștința deplină a raporturilor locale, ne arată în trăsături mari procesul, care ajunge cătră sfârșit, și care va sfârși prin a ne da un popor mort.

În general se crede, că Rutenii pier din pricina sărăciei, care i-a copleșit. Chiar conferența prezidiată de episcopul rutean *Fercák*, făcând diagnosa „poporului bolnav de moarte”, cum se exprimă „P. Hirlep”, a constatat *miseria*, ca principală cauză, și a luat hotărârea de a cere ajutorul statului în direcțiunea de a ajuta materialicește pe Ruteni. E vorba, ca să fie scutiți de dare, să li-se oferească de lucru, pentru a-și pute câștiga pâinea și altele de felul acesta.

Statul poate că va, și interveni, va admite scutire de dare, va ajuta edificare de fabrici, și câte și mai câte altele, toate din bugetul comun, la care și noi contribuim. O va face însă numai de dragul *maghiarizării*, după-cum evident apare din pasajul citat în numărul 21 al „Tribunei”. Statul se folosește de situația desprădată în care au ajuns acești nenorociți, pentru-ca să-i câștige pe seama „națiunii” stăpânitoare.

Noi credem, că cu astfel de leacuri nu va fi vindecat morbosul, de care e vorba. Am spus în articolul precedent opinia noastră. Rutenii sufer de o *anemie națională*. Ei și-au pierdut conștiința, și-au pierdut aspirațiunile, n-au voie de a mai trăi, fiindcă i-a corupt stăpânirea, sub care au stat veacuri de-a rândul. Dacă nu vor pute iniția în sinul lor o reacțiune în contra bolnăviciului curent de maghiarizare, care a cuprins pătura cultă a poporului; dacă nu se va pute inaugura în sinul lor o epocă de *renaștere națională*, ei vor peri, ca popor, pe lângă toate ajutoarele de stat, ce li-se vor face, și mai ales în urma acestora.

Leșinați de foame, istoviți și amorțiți de miserie, beți de alcool, și roși de corupția jidovească — astfel stau Rutenii azi. După ajutoarele ce li-se pun în prospect, de se vor restaura, se vor restaura ca Maghiari, ear' nu ca Ruteni.

Din ei a perit spiritul național, s'a stins schința slavică, au pierdut sângele străbun. Dacă nu vor pute repara aceste pierderi, atunci vor peri ca popor.

Cum se ne explicăm o degenerare așa de mare?

Doar' faptul însuși, că sunt imigrati în țeară, primiți din grația regelui țării ungurești, doar' și acest fapt, care-i pune într-o relațiune de subordinați, încă explică mult.

Ei n'au avut nici odată conștiința aceea tare, pe care o putem avea noi, ca vechi locuitori ai țării, la tot casul mai vechi decât poporul stăpânitor de astăzi. Fără o tradițiune înălțătoare în istoria lor, ei nici n'au putut să-și desvoolte o conștiință vie de sine, de demnitatea lor.

Dar' negreșit că cel mai mare rău ce l-au făcut Rutenii e că și-au părăsit ușor limba, și s'au renegat, s'au maghiarizat.

„Limba este legătura cea mai puternică, ce poate să unească pe oameni între dinșii”, — zice Max Nordau în studiul său despre naționalitate.

Limba națională este evident legătura cea mai strânsă a unui popor.

Rutenii însă au avut nenorocirea de a rupe această legătură. Nu au rupt o ei de bună voie, ci au lăsat să fie ruptă. În lupta cu Maghiarii ei au cedat, și au acceptat limba lor. De mult timp deja frunții Rutenilor, așa numiți „inteligenti”, lamura unui popor, au adoptat limba maghiară, și prin ea cultura maghiară. Astfel s'a rupt legătura poporului rutean. Organismul lor național a fost rănit. Legătura organică dintre popor și frunții s'a întrerupt, turma a rămas fără păstori, s'a demoralizat și s'a împrăștiat.

Edificiul național al Rutenilor astfel începe a se ruina. Lupta pentru limbă a durat întotdeauna în Ungaria, deși nu pe față, și nu cu sgomot ca azi. Dar' poate tocmai de aceea, că a decurs mai fără de sgomot, a fost și mai primejdioasă pentru popoarele mici, cari au avut contact cu poporul maghiar, întotdeauna stăpânitor și mai puternic.

Rutenii au sucombat în aceasta luptă. Când ea s'a început a se da pe față, ei nu mai aveau conducători energici, care să-i îmbărbăteze și să-i dirigă în aceasta luptă. Ei au capitulat — prin frunții lor.

Lupta pentru limbă este o altă formă a luptei pentru viață. Pierdută odată aceasta, e pierdută și cealaltă. Astfel, dacă considerăm cu câtă consecuență maghiarii au luptat în totdeauna pentru maghiarizare, n'avem să ne mirăm, că azi poporul rutean a ajuns, cum a ajuns.

Perzându-și legătura cu frunții ei, și făcându-se perturbarea inevitabilă după această desbinare, poporul delăsat și părăsit, lipsit de conducere și aspirațiuni, s'a demoralizat și a decăzut. Miseria e numai o urmare firească a acestei perturbări produse în organismul său național.

A fost și mai mare nenorocirea acestui popor, că, ajuns odată într-o astfel de stare sufletească, a mai încăput și pe mâna jidanilor, cari năvălau din Galiția, ca niște lipitori flămânde și lihnite.

S'ar pute zice, că dacă s'a accelerat procesul de degenerare a acestui popor, cauza sunt jidanii, cari l-au devastat în mod îngrozitor. Ne provocăm în acest punct cu preferință la mărturisirile ziarului jidano-liberal „*Pesti Hirlep*”.

„Jidovimea străină și fanatică — scrie „P. H.” — imigrată din Galiția și Rusia, așa zicând gozul țării străine, i-a năpădit și cu operațiunile lor crude de bani a finalizat asupra lor opera perirei naturale. E grozav a cugeta, că această invasiune a fost privită cu nepăsare din partea autorităților, ba și institutele de credit locale au dat mână de ajutor la stăruirea poporului.

Fiecare cărmărar e totodată și un agent de bani, care-i corupe pe numai cu beutura, ci și cu creditul pe cambii... Acolo legea despre usură n'are nici o putere și 25% e camăta obișnuită.

Banii scoși din institutele de credit cu 8—10%, când ajung în mâna țeranului i-se dau cu 25%. Pe lângă aceea cărmărarul-agent mai ia dela țeran și spese de călătorie, pentru-că aduce banii dela bancă, prelungește cambiul etc...

Pe lângă aceste miserii se mai adaugă că poporul rutean e foarte datat beției de alcool, și atunci ne putem face o idee despre cauzele decadenței lui.

Soartea la care a ajuns acum e oribilă — și scăpare nu i-se arată de nicăiri.

Noi se privim soartea acestui popor ca un puternic memento pentru noi, și să desvoltăm în poporul nostru mândria de origine sa glorioasă, conștiința de popor autohton, vrednic de drepturile pe cari le reclamă, și să-l păzim de tot soiul de corupțiune, cu care politica de maghiarizare lucră pentru subminarea moralului lui nestrăcut.

Sibiu, 10 Februarie n.

„Nu-i fericit Maghiarul”. Toate foile din capitală s'au ocupat la loc prim cu vorbirea lui *Szemere*, rostită Duminecă la banchetul casei naționale maghiare, și au apreciat-o în mod favorabil pentru orator, semn, că și presa maghiară este convinsă despre trista situație, în care au ajuns Maghiarii în urma politice greșite și păcătoase, urmărite de guvernele ungurești.

Discursul a avut altcum un efect depri-mător asupra membrilor din cabinetul lui *Bánffy*, cari erau prezenți la banchet, precum și asupra stăpînilor mai marcanți ai partidului liberal, pentru-că toți s'au aflat atinși prin cuvintele sincere și necruțătoare ale oratorului, ear' acest efect nu l-a putut șterge, nici micșora măcar discursul-răspuns al nou alesului director al casei, *Beöthy Akos*, care într-o vorbire — cum se zice — improvisată s'a silit să înfrumsețe situația, să șteargă colorile cele negre cu care o zugrăvise *Szemere* și să strige, că „*totuși va fi Maghiarul fericit — doara!*”

Acest doar' îl subscriem și noi, și îl facem pendent dela radicala schimbare a politice de azi a Maghiarilor. Dela ei atrîmă că fericirea lor s'e arate cât de curînd, însă fericirea lor, își poate ține întrarea în țeară numai de-odată cu fericirea noastră. Altcum nu. Să și-o noteze asta — Maghiarii!

Crisa în România. Știrile cele mai nouă despre criza ministerială din România, atât de mult dorită de „patrioții” noștri, le resumăm după foile din *București*, primite astăzi, în următoarele: Deși se vorbește despre o împăcare definitivă între partizanii dlui D. A. Sturdza și ai dlui Aurelian, totuși lumea politică bucuresteană crede că situația este mai gravă ca ori-cînd. Împăcare nu s'a făcut, dar' ambele nuanțe s'au înțeles ca să se supună hotărîrii majorității din Senat și Cameră. În acest scop o convocațiune era convocată pe eri (Marți) seara la senat. Chestiunea remanierii ministeriale, precum și gravele neînțelegeri dintre aurelianisti și sturdiziști vor fi puse din nou în discuția partidului și dela votul majorității atîrnă soartea guvernului.

Concordia. Din incidentul inaugurării prăvăliei „Concordiei”, „Bud. Hirle” primește dela „correspondentul său din Sibiu o scrisoare, în care accentuînd mișcarea economică, ce e a se pune la cale zice,

că cu ajutorul acestei societăți Români vor întemeia în toate satele românești prăvălii.

„Dacă acțiunea »Concordiei» succede — încheie »B. H.» — în decurs de un deceniu se va forma o pătură nouă și avută a societății române, a cărei cuvînt va avea mult pond în mișcările naționale române, decât vocea inteligenței fără avere, sau chiar și a preoției. Cred, că cercurile noastre normative ar pute învăța puțin dela Români cum trebuie să se facă politică națională ade-vărată.

Îl doare pe corespondent mișcarea comercială a Românilor și ar voi cu ori-ce preț să amestece societatea »Concordia» în politică, cu scopuri anumite... Dar' trudă zadarnică!

Magyarország despre Szemere.

Magyarország se ocupă în numărul de ieri la primul loc cu toastul lui *Szemere* și constată, că oratorul a arătat cangrena, i-a sclipit în mână chiar și cuțitul, cu care ar trebui ea operată, dar' s'a ferit a se apuca de operație, pentru-că s'a temut cavalierul, că manșetele sale curate vor fi stropite cu puroiul eșit din această rană scărboasă.

»Szemere — zice »Magyarország» — nu trăeste în vîlmășala vieții publice, ci stă pe mal, în atmosfera curată a unei lumi distinse și elegante și de aci privește el valorile, luptele, frământările curentului. De aci vede dînsul, că ce pradă bogată se poate scoate din pescuitul în turbure și cum dispar în valorile murdare toți aceia, cari cutează se înnoate în contra curentului. Din discursul său vedem cu durere, că acest bărbat conștiincios și plin de tărie, înzestrat cu toate forțele spirituale ale Szemereștilor, obosit depune armele, înainte de a fi început lupta. A obosit privind și priveliștea l'a umput de scîrbă.

Are dreptate *Magyarország*. Priveliștea te umple de scîrbă. Va înțelege acum *Magyarország*, că de ce noi ne-am tras la o parte, stăm pe mal, în atmosfera curată, întocmai ca Szemere?... —

Din parlament. În ședința de Marți, continuîndu-se discuția asupra bugetului ministrului de comerț, deputatul Konkoly cere steag unguresc pe corăbii. Baro-nul Bánffy răspunde în chestiunea fiu-mană și accentuează, că starea de lucruri nu e îngrijitoare. Învîngerea autonomiștilor în Fiume nu dă ansă la îngrijiri, pentru-că nime nu voește să le atace autonomia. Dacă se vor ivi alte greutăți, guvernul nu va hesita a lua cele mai severe dispozițiuni. De-

FOIȚA „TRIBUNEI”.

MIOSOTIS.

Noveletă

de

Al. Muntean al lui Vasile.

(Urmare și fine).

Cum umbrai și ce făcui destul că par-tea dreaptă a învîltoarei s'a desfăcut aproape în două, și cum mă jucam cu ea, întîmplător zării câteva cuvinte scrise de mîna feme-ească.

Curios oare-cum se știu ce-i în scri-soarea ascunsă în învîltoare, și condus de gândul și promisiunea ce o făcusem lui Ionel că voi lega-o, — cercai cu tot-de-adînsul să văd ce-i. Am tăcut tot timpul scrutarii, și Ionel, entuziasmat de istorisirea lui, nici că observase ce fac.

Cînd desfăcui învîltoarea și cetii ce era scris, o mirare și o groază ne mai po-menită mă cuprinsese...

Aceasta n'o mai putui ascunde, că deși tăceam, paloarei feții îmi trada internul.

Văzîndu-mă așa, Ionel speriat, strigă: — Sandule! ce ai, Sandule! Ești palid ca moartea!

Voiînd să țin totul secret răspunsei: — Nimic!... frate!... nimic!

— A! tu acuzi durerea ta de mine, așa iubesti tu pe Ionel al tău?

— Învins de căldura dragostei ce cu-prindeau vorbele aceste ale lui, și ca să nu dubiteze în sinceritatea mea, desfăcui învîl-toarea și ceti:

„Iubitul meu soț!

„Înainte de a muri mi-am adus aminte de mișelia, prin care fratele avocatului din „B. Ioan Măndreanu, ne-a adus la sapă de lemn. Îngrijește-te, te rog acum mai pe urmă, ca nimeni din familia noastră să nu „între în nici un fel de legături cu familia „blăstematului aceluia, și nici cu neam de nea-mul lui.

„Blăstîmul meu asupra capului aceluia „din ai mei, care aflînd această scrisoare „nu va cinsti cea din urmă a mea dorință”.

„Maria”.

Cînd sfîrși cu cetitul, Ionel sta nemișcat lângă mine ca o statuă.

— Ce-i de făcut acum? dragă Ionel îl întrebai cu blîndeță.

— Vai! Blăstîmul mamei chiar pe mine o să mă ajungă. Sînt nebul!

Și începu a plînge bietul prietin cu atîta amar, de mă rupse și pe mine mila.

— Gîndește-te mai bine, ce-i cu Măndreanu acela, zisei eu.

— Cu Măndreanu! Afurisit să fi fost el înainte de a fi început întreprinderile cu tata. Au cumpărat împreună întreg transportul de plute dela Murăș-Oșorhei, au plătit mari sume de bani și la urma urmelor, în loc de câștig, Măndreanu nu s'a mai văzut, a fugit cu frumoasă avere... unde? nu se știe... Eram

mic atunci, abea mai țin minte... Bietul tata rămase apoi sîrac, lipit pămîntului... A!... acum înțeleg dragostea mamei pentru cartea asta... Doamne! D-zeule!... Unde se merg? ce să fac?

Biata copilă! drag odorul inimii mele, cât ești tu de nevinovată!... Nepoată a mișelului aceluia!...

Uf!... par' că-mi tremură creierii în cap gîndind la nefericirea, ce mă așteaptă...

— Ionel! am o idee, îl întreprusei, oare n'ar fi bine să faci cum cred eu?

— Spune, iute cum, nu mă întreba!

— Tu ai făgăduit că vei iubi-o până la moarte, dar' de asta n'ai știut. Fiertata mă-tușică, de-ar fi știut asta, sigur n'ar fi scris acea scris...

Ține tu „Miosotis”-ul la inimă. Dacă fratele aceluia prăpădit, care v'a sărăcit, advocatul Pavel Măndreanu, te-a iubit și prețuit atît de mult, și care e nevinovat în lucrul acesta, și e gata să-ți dea copila de soție, umbra mamei tale are cea mai strălucită satisfacție.

Și pentru-ca lucrul să fie creștinește is-prăvit, te du la preot, spune-i tot, și să-ți deslege...

— Minunat! Îngerul păzitor te-a învî-țat și te-a luminat!... În adevăr, sublimă idee!... Voi face așa...

Se făcea seară. Ionel urmîndu-mi sfat-ul plecă la preot.

Cînd sosi, așa cam pe la orele 9, fața lui era senină... Abia intră în casă și exal-tat strigă...

— Sînt deslegat!...

— Unde ești Sandule?... În marea lui bucurie nici nu mă observă, că plîng de bu-curie...

— Aci-ă, dragă Ionel!

Mă lă în brațe, mă sărută cu atîta căldură și împătîmire, încît și acum par'că îi simt rîsul cald pe obraji...

La un an după cele istorisite eram în B. la nunta lui Ionel...

Pe masa împodobită cu fel de fel de bu-cate, la loc de frunte erau două cărți și un buchet mic. Florile erau:

„Nu mă uita”...

Cărțile erau: „Ostașii noștri” și „Co-lindele”, cele dintîi premii, ce le dobîndisem la școală...

Oaspeții mai atenți observînd aceste podoabe neobișnuite pe la nunți — clătinau din cap și se mirau, ce vor să însemne?...

Pe mine mă așezară junii lângă dinșii, și mireasa a avut deosebită grație să mă pri-mească de frate.

Am primit propunerea, — că era propunere făcută de Ionel, — și am făgăduit să le rămîn frate amînduror viața în-treagă...

După-ce s'a terminat, nunta am venit acasă.

La despărțire am primit îndrîet cartea „Ostașii noștri” dela Ionel, ear' gingașa soră „mi-a dat o parte din buchetul „Miosotis”...

... ..

Sînt earăși în odaea mea.

Mă uimesc singur cum s'a sfîrșit de fe-ricit istoria fratelui Ionel, atît de încurcată, atît de înfricoșată...

Mult a suferit bietul om în dragostea lui, — a trebuit să ierte și să fie iertat; — a trebuit să regrete, că a început a cunoaște iubirea, dar' la urmă geniul binelui, care pla-nează asupra omenimii, l'a învîdnicit să ajungă a-și vedea realizate toate visele...

Dacă privesc prin geamul odăii mele, natura este ear' cea veselă, de odinioară...

O zi frumoasă de vară...

Soarele cu razele sale aurii învîlne în-treg orizontul...

Sînt e-răși singur ca atunci...

O grădină de multe minunate flori plină, un adevărat rai e pămîntul în acest fericit anotimp.

Dela cea mai mică vițetă până la cea mai desăfrîșită ființă din lume, — până la om — toate sînt cuprinse de bucurii...

E vară 'n cîmp și 'n codrii,

Și-i vară 'n lunci și sate,

Și-'n firul mic de earbă

Vieța simți cum bate...

A vieții noastre vară

Ce veselă-i și bună; —

Ferice-i cel, ce 'n iarnă

Mai poart'a ei cunună!...

putatul Kovács atrage atențiunea guvernului asupra industriilor mici; contele Batthyányi Tivadar constată, că și auto-nomiștii din Fiume sunt liberali, căci pe dînsul autonomiștii l-au ales; Tisza István polemizează cu Kossuth și se ocupă apoi cu socialismul. Discuția continuă.

Politica lui Aurelian.

— Aprecieri maghiară. —

Sub titlul folosit de noi a apărut în unul din numerii mai recente ai ziarului „Budapesti Hirlap” un articol, în care se apreciază în mod destul de obiectiv, și cu destulă cunoștință de cauză, politica economică a actualului ministru-president român, dl P. S. Aurelian.

Noi ne-am impus totdeauna o anumită rezervă față de politica fraților din România. Fie ea bună, fie rea, nu ne privește; căci nu noi suntem chemați a o combate ori a o aproba, ci corpurile legiuitoare, presa și poporul de peste Carpați.

Reserva aceasta nu ne împiedică însă a ne bucura atunci când vedem că străinii — Maghiarii, — o află atât de bună și folositoare pentru țeară, încât trebuie să se „rusineze” că nu ei au pus-o în practică întâiași-dată, ci au așteptat să fie ea răși întrecuți de mica România.

Astfel de constatări din partea presei maghiare ne sînt totdeauna prețioase; și de aceea reproducem întreg articolul lui „Bud. Hirl.”, din care nu lipsește — firește — nici dosa obicinuită de invidie, și de temere că ziua nașterii unei mari „Daco-Români” se apropie. Dar’ ești articolul:

Știri din București ne dau amănunte interesante despre politica internă, planuită, ba și pusă în lucrare, în stil mare, cu care Aurelian se așteaptă a face neposibil în istoria României numele sau și al colegilor săi din minister.

Cabinetul — așa sună informațiile — s’a apucat de munca unei nouă reforme economice, care are se de România, politicește independente, cea basă, fără care viitorul ei nu poate fi privit de asigurat.

Este vorba despre astuparea lacunelor politice industriale de până acum, pe lângă aceasta însă și despre îmbrățișarea mai intensivă a economiei de câmp, cel mai însemnat izvor de câștig al țării. Examinând proiectele dispoziții, ne cuprinde simțul de rușine, pentru că însemnătatea, sistematizarea, și cuvenita apreciere a însemnătății intereselor economice nu li-se poate nega. E alt-cum ușor de înțeles, când știm, că Aurelian ani de-a rândul, și ca publicist, și ca deputat a luptat pentru idealurile, a căror realizare îi formează prima sa problemă, acum, după ce a ajuns la putere.

Sînt tocmai zece ani, decînd a intrat în vigoare legea, care asigură în România scutire de dare și alte favoruri pe seama întreprinderilor industriale. Pe baza acestei legi multe întreprinderi s’au făcut.

Acum e vorba, ca pe seama industriei să se creeze un astfel de institut de credit, care să fie în stare a împărțiși pe muncitorii industriei române de un împrumut ieftin și de mărime necesară. Acel ideal, ca făina și vinul maghiar să fie echis, asemenea și untul și carnea din Ardeal, apoi berea și celelalte articole austriace: e mai aproape cu un pas. Reforma legii despre timbre și patente; noua organizare a direcțiilor căilor ferate; revisuirea legii despre căile ferate vicinale, formează celelalte puncte din programul lui Aurelian. Cu mult mai interesante sînt însă dispozițiile pe cari le plănuiește în interesul economiei rurale și cari dacă se vor dovedi de bune, vor însemna în-tărirea concurenței grăului român asupra noastră.

Una se referă la casa rurală, cealaltă la asociațiunea agronomică regnicolă. Proiectele s’au prezentat deja corpurilor legiuitoare și chiar pentru acestea trebuie să ne ocupăm cu ele.

Scopul casei rurale e acela, ca să se facă posibilă țeranilor cumpărarea de moșii. Complexul mai mari se vor ocupa pe se vor vinde pe amortisire de treizeci de ani. Se vor exmite scrisori fonciare cu 5% garantate de stat și cu ele se va acoperi prețul de cumpărare. Legea despre asociațiunea agronomică voeste să organizeze reprezentarea intereselor, pentru că guvernul pune pond pe aceea, ca economii să aibă un astfel de organ, cu ajutorul căruia să-și poată prezenta dorințele și plîngerile.

În modul acesta România ne permerge în ambele direcțiuni. Înmulțirea micilor proprietari, e un interes tot atât de mare și la noi, ca dincolo de Carpați ardelenști; organizarea prin lege a reprezentării intereselor

a devenit la noi adevărat șerpe de mare, fără a fi primit până acum vre-o deslegare.

Resultatul acestor dispoziții înșirate, precum și al acelor cari vor mai urma, va fi consolidarea României pe terenul economic. Adece: va crește emigrarea, și va scădea exportul din — Ardeal.

Se întărește țeara și politicește, și tot mai mult nutriment câștigă „făcările dacoromâne”, dacă noi nu vom ști contrabalansa efectul aspirațiunilor române.

Reprivind asupra trecutului, țînend în seamă amănuntele eșite la lumină în timpul mai recent despre starea economică a Rutenilor, trebuie să se nască întrebarea, că oare sîntem noi în stare a o face aceasta?

Oare au conducătorii noștri destulă tărie, curaj și bărbătește, ca lăsînd din principul comod dar’ periculos de „nu mi pasă”, să creăm condițiunile fericii acolo, unde azi numai usurarii inundați din Galiția se pot ferici? Să facem ca munca să devină remunerată, poporul legat de pământ — îndestulit, ear’ pe baza aceasta, statul maghiar tare și stimat, ca să poată da naștere bărbatilor de stat destul de destoinici pentru deslegarea astor-fel de chestiuni mari și grele?

Dar’ e întrebarea că oare poate? Și dacă se nasc, oare lupta vieții zilnice nu tîmpește capacitățile chemate a deslega astfel de scopuri mărețe? Poziția cabinetului Aurelian, după știrile ultime, e clătinată. Noi însă credem, că ori-cine ar urma în locul său, va fi silit să primească și să urmeze principiile sîntoase, al căror aderent e ministrul president român de astăzi.

DOROGH.

— De-naționalizarea Rutenilor și „Episcopii” dela Hajdu Dorogh. —

Moftinul-mic, Febr. n.

(Urmare și fine)

Așa s’a făcut, de în anii 67 și 68 s’a nascocit ideea unei episcopii maghiare. Agenții maghiarismului străbăteau toate parohiile din părțile unde diocesele Muncaciului se îmbina cu diocesele române de Gherla și Oradia-mare, ca să le câștige pentru acest plan. Protopopii li-se promiteau onorare grase pentru purtarea oficiilor protopopești, preoților îm-bunătățirea congruei, poporenilor zidirea bisericilor și a caselor parohiale, numai ca să-și dea consimțământul la înființarea diocesei cu limbă maghiară.

Pe timpul acela eu eram preot în o parohie sîracă din districtul Sătmărulei, unde casa parohială și biserica erau așezate afară din sat. Composesoratul calvin de acolo a făcut poporului ofertul avantajos, că de se va învot a primi limba maghiară în biserica sa, capătă loc de biserică și casă parohială gratis în mijlocul satului și se angajază a le da tot sucursul material pentru zidirea ostelilor.

Și poporul acesta sîrac, deși nu știa românește, a respins dela sine cu demnitate toate ofertele și s’a întors cu aversiune dela toate ademenirile făcute. Așa s’au declarat mai toate parohiile rutene din diocese noastră. Că cum totuși s’a amestecat numele diocesei noastre (a Oradiei-mari) în această comedie millenară nu-mi pot închipui.

În districtul Sătmărulei se află o singură parohie rutenă, Porcaldna. În al Careiului, parohia rutenă din Carei, ear’ în a Măcăului parohia cu același nume. Acestea ar fi acele 3 parohii, unde în biserică se folosește limba maghiară. Poporul nostru din diocesa, atât cel român, cât și rutenii nu are nici în clin nici în mănecă, cu toată agitația înscenată în cauza înființării unei episcopii maghiare.

Dar’ nici în celelalte parohii ale diocesei oradene, unde poporul și-a uitat limba maternă, n’a fost reclamată întroducerea limbii maghiare în biserică, pentru că poporul și azi se alipește cu afecțiune cătră limba strămoșilor săi.

Afirmarea, că acest popor să fi fost orăcîndva maghiar neoaș, și că numai prin biserică s’ar fi romanizat, e o minciună patentă; căci în Carei, Ovar, Vetiș, Sătmăr, până în timpurile din urmă se țineau predilele alternative, românește și ungurește; și numai după-ace generația mai tînă nu mai înțelege limba liturgică, preoțimea a fost necesită a predica numai ungurește. Evident deci, că nu biserica română a eucert dela Maghiari, ci aceștia și-au eucert dela biserica noastră, pe toți aceia, cu cari astăzi înscenază atâtea comedii prin capitala lor jidovită.

Alt-cum stă lucrul cu parohiile din diocesa Muncaciului.

Preoțimea rutenă, mai ales generația tînă, ne mai înțelege limba poporului său, a recurs la limba maghiară. Ungurește li-se propune de altfel și teologilor din seminarul de Ungvar.

O parte a acestei preoții a făcut mare speculă cu „*hitit*” una könyv”, alții au tradus pericope din Evanghelie, părți din Eucha-

logiu și liturgiile ss. Părinți în limba maghiară, — și le-au răspândit în mii de exemplare printre popor. În această întreprindere de operațiuni, mai ales calvinii le-au stat în ajutor.

Vicarii episcopopești, cari se perindau în Haidu-Dorog toți de-a rîndul ambițioșii la cărga episcopopească; dar’ că poporul din H-Dorog ori-cum și-ar bate pieptul, că a fost maghiar, e o minciună sfruntată; din toată istoria numai atîta îi drept, că astăzi e maghiarizat.

Aserțiunea aceasta se poate documenta cu faptul, că până la anul 1870 în H-Dorog cîntau într-o strună românește, ear’ în cealaltă „*russe*”; deci, dacă dorogienii au fost dela început Maghiari neoași, pe ce cale a intrat în biserica lor limba română, și cărțile rituale românești, când aceea parohie n’a fost nici-cînd sub jurisdicțiunea episcopului român?

Oare nu trebuințele spirituale și-a silit pe poporeni a-și alege și cantorii crescuți în preparandia română de Oradea-mare? Cum de au avut ei în biserica lor de cantor pe I. Szász, care și astăzi e în viață, și care se laudă, că dela răposatul metropolit Vancea, a învîțat a cînta românește. Deci cine cunoaște raporturile locale de prin parohiile acele maghiarizate, ușor se va convinge, că toată agitația înscenată este isvorită din interese egoiste și vanități personale. Și au aruncat mreaja, ca prin astfel de mijloace se prindă cât de multe suflete pentru episcopia maghiară dela Dorog.

Că isgonirea limbii rusești din biserică, va aduce cu sine, la timpul său, calvinizarea sau neconfesionalitatea poporului ruten, o putem profeti cu acurateță, noi preoții, cari am avut ocaziune a păstori asemenea popor, care și-a uitat limba sa maternă. Căci dela lăpădarea limbii materne până la defecțiunea religioasă numai un pas mai este. Prin maghiarizarea, ce o propagă cu toate mijloacele preoții ruteni, sau vor rămâne fără turnă sau vor fi siliți și ei a trece la calvinism după turma lor; altă alternativă nu există.

George Șuta,
paroch gr.-cat. român.

Cronică politică.

În spiritul păcii omnipotente.

Figaro în numărul din urmă serie, că ambasadorul german din Paris, contele Münster, a primit Sămbătă trecută dela împăratul Wilhelm ordin telegrafic, de a face vizită bolnavului general G al i f f e t pentru a se informa despre starea lui și a-i exprima urările împărțitei pentru grabnica însănătoșire. Figaro constată cu deosebită satisfacție acest act de curtoasie „militară” și reamintește, că generalul G al i f f e t a fost în războiul din 1870—71 comandant al vestitului atac de cavalerie în lupta dela Sedan.

Noi în acest „act” vedem mai mult decât numai o expresie a „curtoasiei militare”.

Răscoala la Creta.

Depeșile de azi despre întîmplările din Creta sînt atât de multe, încât trebuie să ne mărginim a scoate din ele numai o mică parte, lucrurile mai de căpetenie. Ele datează din 7 și 8 c.; ești ce spun:

Constantinopol (oficios). Conform știrilor din Canea domnește acolo anarhie completă. Mohamedanii jefuesc acum casele locuitorilor creștini, cari cu toții s’au refugiat pe corăbiile străine. Se afirmă, că guvernul general a împărțit la mohamedani arme și muniție sub pretext, că trupele nu eșug întru menținerea ordinii. Și știrile ce sosesc din lăuntrul insulei glăsuiesc foarte serios.

Atena (oficios). Focul din Canea continuă. Toți locuitorii creștini au părăsit orașul instalându-se pe corăbiile străine. Masele poporului turcesc jefuesc și pustiesc casele lăsate în părăsire. Autoritățile militare împart la musulmani arme și muniții.

Paris. „Agenția Havaș” anunță din Atena: Panteratul italian „Aetna” și vaporul „Paros” au transportat sute de refugiați la Milos, Syra și Pyracus. 1500 refugiați se află pe bordul unui vas englezesc în Canea. Palatul guvernului e blocat de cătră musulmani.

Atena. Printre edificiile arse din Canea se află și palatul episcopal. Se zice, că în Canea au ars 30 persoane. Haleppa a fost ocupată de cătră creștini.

Constantinopol. Agenții consulari din Retymno, cari fuseseră impresorați cu privilegiul intervențiunii făcute în Canea la înăscărirea corpului consular au fost eliberați prin corabia de război austro-ungară „Sebenica”...

Roma. „Agenția Stefani” anunță din Canra, că liniștea acolo earăși e restabilită; focul care se extinsese și asupra unor depozite de uleiuri, e stins cu deservire. Palatul episcopal grecesc și încă vreo 200 de case sînt prefăcute în cenușe.

Paris. „Agenția Havaș” anunță din Atena cu data de 8 Februarie, 3 ore 55 minute: Din Syra se vestește la sigur, că creștinii din afară de Canea au înțipit steagul grecesc, au proclamat uniunea cu Grecia și au provocat peregele George a lua în posesiune insula Creta ca parte întregitoare și liberă a regatului...

Paris. „Agenția Havaș” anunță din Atena, cu datul de 8 c., 5 ore seara: Comitetul central crețens publică o proclamație cătră poporul din Creta, în care declară, că poporul crețens, care a început lupta pentru libertatea sa, apelează la frații săi din regat.

Atena. Creștinii din Haleppa cam 1500 la număr, s’au retras din oraș în munții învecinați. Pretutindeni se proclamă uniunea cu Grecia. Se simte deja mare lipsă de pîne.

Berlin. Național-Zeitung vede din întîmplările în Atena și Creta, că între Grecia și Engiltera există o înțelegere tăcută; ziarul numit adversitează Grecia de a-și expune pielea pentru planurile englezești. Engiltera n’ar fi în pozițiune, ba nici chiar dispusă, a ocroti Grecia față cu celelalte puteri...

Correspondentul din Constantinopol al lui Berliner Tageblatt telegrafează, că afară de ambasada rusească încă două alte ambasade (care? nu spune), s’au provăzute cu material de apărare. Correspondentul nu zice ce fel de material de apărare e asta.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 21) vorbind despre acușele ce le aduce organul contelui Zichy (Alkotmány) guvernului lui Bánffy, constată, că practica lui Bánffy, așa cum se prezintă ea astăzi, nu e decât continuarea unui sistem, care dăinuiește de treizeci de ani și pentru care este responsabil nu numai Bánffy, ci toți cei cari au contribuit în mod direct ori indirect a-l introduce, sprigini și susține. Catolicii unguri au început a recunoaște, că au greșit când au lăsat să se întărească regimul sub masca liberalismului. Dă toată dreptatea organului „partidei populare” când zice, că Bánffy are o mîna fatală; unde se amestecă produce resens, zănie și cea mai mare nemulțumire. Încheie astfel: „Noi zicem, numai așa înainte! căci după atâtea lovitură și sdruncinări, trebuie cătră să se aleagă la un fel!”

— (nr. 22) se ocupă cu convocarea adunării generale a Asociațiunii transilvane și se întreabă, că de ce insistă guvernul să se schimbe titlul Asociațiunii? La 1895 nu o cerea aceasta, ci numai schimbarea paragrafulor cari vorbeau de „guvernul transilvan”. Și de ce să se schimbe, când dela 1885 există o reuniune maghiară de cultură, tot transilvană, („Magyar Erdélyi Kultur-egylet”) cu filiale și în țeara ungurească? „G. T.” nu cunoaște dar’ alte motive decât placul ministrului, volinici, și încheie astfel: — „Ori-cum ar fi însă, ori-cari ar fi motivele ministrului, ori-ce țintă ar urmări el, nonă nu ne rămîne decât a păstra sângele rece și exprimăm speranță, că membrii Asociațiunii vor și să răspundă la ori-ce cerere nebasată și nejustă cu liniște, dar’ totodată cu rezoluțiunea necesară.

După a noastră părere schimbarea titlului Asociațiunii ar fi e-hivalență cu o *cognitio deminutio* a acestei societăți, la care noi înși-ne nu putem da nici decum concursul nostru”.

Dreptatea (nr. 20 și 21) continuă cu Liturgia maghiară și zice în ultimul articol: „În Roma avem toată speranța! Ea va lua în considerare tot ce ar pute rezulta din aprobarea limbii maghiare. Haynald a trimbat-o cu frumosul epitet de nebulie. Simor și ceilalți episcopi din timpurile lui Trefort au fost în contra liturgiei maghiare. Dumnezeu va lumina mintea vicarului său părintesc și nu va concede să aducă hotărîre în favoarea sovinsimului, nu va lăsa, ca națiuni întregi să fie expuse nimicirii și va face, cum a făcut oare-cîndva cu Germanii. Căci dacă va succede canonizarea limbii maghiare, mai tîrziu statul va pretinde introducerea ei în toate bisericile de rit grec, provocându-se că și aceea e canonizată. Astăzi degetul, mîne mîne, întregă!”

Aforisme politice.

— Una la zi. —
Nu e bine a-ți alege de conducător pe un desperat. Schiller,

CRONICA

Sibiu, 10 Febr. n. 1897.

Din cauza sîntei sîrbători de mîne numărul proximal foii noastre va apăre numai Vineri seara.

Români bravi. În Abrud a fost ales ieri, Marți, de deputat dietal guvernamental Perczel Béni, cu 138 voturi, contra 27, pe cari le primise medicul Dr. Nagy Károly. Lui Ellenszék i-se telegrafează, că alegătorii români au observat cea mai strictă pasivitate. Onoare lor!

„Arieșana”. În convocatoriul adunării generale a „Arieșanei” s’a strecurat o eroare cu privire la termenul adunării. Aceasta se va ține nu în 6 Martie, cum din greșală s’a pus, ci în 25 Februarie st. n.

Lipsă de tact. „Dreptatea” publică o „correspondență originală” din „Jassy”, scrisă de un oare-care „Mircea dela Mare”, — în care se face cel mai cinic și mai respingător atac asupra regelui Carol al României. Miezul corespondenței este un lung citat din antindinasticul „Adevărul”. Publicarea acestei tendențioase corespondențe într-un ziar dela noi trebuie să facă cea mai penibilă și mai rea impresiune. Întru-adevăr nu pricepem, ce scop poate avea „Dreptatea” când se face în mijlocul poporului nostru ecoul unor tușilați antidinastici din România. Se fie oare numai o nebagare de seamă, o lipsă de tact, sau suvenirul sinistru al „Luminătorului”?

Așteptăm clarificare!

Nou doctor român. Cand. med. George Iuliu Anca ne face cunoscută promoțiunea sa de Doctor în medicina universală, ce va avea loc în sala festivă a universității din Viena Mercuri în 10 Februarie st. n. la orele 11 a. m.

Hymen. Dl George Pop, notar cercnal în Persani și Marioara Comaniciu, fika domnului George Comaniciu, notar cercnal din Veneția-inferioară, fidanții.

— Dl Ioan Mihalcea, cleric absolut și domnișoara Elena Pop, învîțătoare diplomată, anunță cununia lor, ce se va celebra în 22 l. curentă în biserica vicarială din Șimleul-Silvaniei.

Balul Vienei. Balul arangiat din partea orașului Viena, Luni, în 8 Februarie, a fost foarte succes. Monarchul încă a luat parte, dimpreună cu ceilalți membri ai casei domnitoare, afători în Viena, și a fost primit la intrarea în sală cu aclamări frenetice. M. Sa a adresat viceprimarului Vienei, dlui Dr. Lueger următoarele cuvinte: „Cum te afți rubite Dr. Lueger? Ești acum deplin restaurat?” Mai tîrziu a beut un pocul de bere, oferit de primarul Strobach, întru prosperarea Vienei.

Unde sînt păstorii? Din Șeul-mare ni-se scrie: Cu inima plină de durere vin a vă raporta că în comuna Șeul-mare din neînțelegerea ce domnește între popor și conducători, și totodată din nepăsarea protopopului și a parohului local 100 familii gr-orientale române au trecut la confesiunea rom-catolică, și la 4 a lunii curente Dăceșe Pătrășcuț rom-cath. din Bistrița în-otit de un capelan și un învîțător au eșit la fața locului în comuna Șeul-mare, i-au primit și înregistrat în codica rom-cath.

Fiindcă această regretabilă întîmplare nu numai protopopului sau preotului local i-se poate imputa, dar’ e un blam pentru întreaga inteligență de pe valea Șeului: inteligența română din Bistrița ar fi ch-mută a regula căt mai îngrabă această afacere până lucă nu e prea tîrziu, pentru că dacă conducătorii poporului din Șeul-mare căutau mai de timpuriu a depărta neînțelegerile, apoi regretabilul cas nu s’ar fi întîmplat, și blamul la care a ajuns întreaga arhidieceșă gr-or. s’ar fi putut încredința foarte lesne. Deci dar’ domnilor inteligenți din Bistrița puneți-vă cu toată serioșitatea pe lucru, pentru că lupii flămânzi care stau la pîndă sînt foarte mulți, și împregiurările în care trăim sînt foarte critice”. Sperăm a pute aduce căt de curînd știri mai detaliate despre regretabila afacere; până atunci însă întrebăm: unde sînt, și ce fac păstorii?

Necrolog. Subscriții cu inima frîntă de durere anunță înecarea din viață a prea iubitului lor tată, soțu și moș Ioan Gheorghes, proprietar, fost epitrop primar și casar la magistratul din Cojocna, întîmplată în 27 l. c. la 9 ore a. m. în etate de 75 ani, fiind provăzută cu sfînta cîmăcătura. Cojocna, în 27 Ianuarie 1897. Teodor Ciortea, paroch în Cojocna. Ioan Iliescu, paroch în Banabic. Ioșif Stănescu, paroch în G. Oșorheiu ca gieri. Victoria și Ecaterina, ca nurori. Petru, paroch în Apahida, Aron, ca fiu. Rafila măr. Stănescu, ca fiice. Aurel Ciortea, profesor în Brayov. Cornelia, Valeria, Silvia, Victoria, Romulus, Emilia, Susana, Maria, Ana, Sidonia ca nepoți.

Iarnă. Vorba cea: „Iarnă n-o mănâncă lupii”. Când aproape scăpați ne credeam de geroasa iarnă, ear' iubitorii de patinat și sâniat desperaseră a mai gusta de data asta delicioșele ei, estă-ne, deși târziu, — învâluți în rețele lăunțioase. De trei zile a nins, a nins mereu, când mai tihnuit, când mai pripit, — și azi un stal gros de zăpadă face să avem „lume albă”. Ear' mănă? un ger puscător va face probabil, să ne credem la Bobotează. Și ce ironie a sorții... Bătrânii de zile sau de suferință, cu fiori de ghiță cugetă acum la foc, mistitor demon al atator parale, ear' tinerii și copiii — cu foc doresc gheața, și sâniatul...

Venitele căilor ferate române. Dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1896, venitele căilor ferate române, comparate cu acelea ale anului 1895 au dat rezultatele următoare: anul 1895 au dat un venit de 42.014.174 lei, ear' anul 1896 un venit de 47.487.723 lei. Cum se vede dar' venitele anului 1896 comparate cu acelea ale anului 1895, au dat o diferență de 5.473.549 lei ca creșterea.

„Societatea presei” din București. Sâmbătă seara „Societatea Presei” din București și-a ținut adunarea generală anuală. S'a aprobat bilanțul anului trecut, dându-se absolutului vechiului comitet și votându-se mulțumiri comitetului întreg și casarului D. C. Petrescu Conduratu, pentru excelenta administrație a intereselor societății, și domnului arhitect Ștefan Ciocărlan, pentru concursul desinteresat și artistică înfrumusețare a Teatrului Național, cu ocazia balului mascat dat de Societate. S'a ales noul comitet care se compune din d-nii: D. Aug. Laurian, C. C. Bacalbașa, Al. Brăiloiu, Ștefan Ciocărlan, arhitect, Marion, M. Tonescu, Al. Olteanu și Petre Mirto. Casar a fost ales prin acclamație tot D. C. Petrescu Conduratu. Censori au fost aleși d-nii Z. Arbore, Milone Lugomirescu și Th. Speranță.

Contra episcopului Zmejanovits. Luni Sâmbă radicali din Vârșet au aranjat o mare demonstrație împotriva episcopului de acolo, Zmejanovits. Ei au convocat o adunare populară, la care președinte a fost avocatul Czefics, suspendat din postul de președinte al episcopiei bisericești. Adunarea, imputând episcopului, că servește Ungurilor, ear' nu neamului său, a hotărât să înainteze o plângere către patriarhul Brancovici, rugându-l să treacă pe Zmejanovits într'altă diecesă, de oarecâ Sârbii din Vârșet își doresc un episcop mai bun. Demonstrația apare ca un răspuns la ovațiile, ce i-s-au adus lui Zmejanovits, înainte cu câteva săptămâni, din partea Sârbilor guvernamentali din Vârșet.

Nenorocire de lăvină în Hunedoara. O mare nenorocire s'a petrecut Sâmbătă în pădurea comunei Puj, comitatul Hunedoara. O lăvină a prăbușit în adâncime pe lucrătorii ferăstrăului Kenderessy Ápád, cu ferăstrău în tot. Numai cu multă greutate s'au putut scoate victimele de sub troienele de zăpadă; 7 lucrători au murit, 14 au rămas răniți. Cumplita catastrofa i-a ajuns pe bieții lucrători noaptea, pe când dormiau.

Generalul Gadorina. despre a cărui moarte am luat o notă alaltăieri, s'a fost un dinte distincții generali ai armatei italiene. A răposat în etate de 87 ani. El a fost acela care în 20 Sept. 1870 a cucerit Roma și Vaticanul. Armata lui consta din 60.000 ostași a Papei numai din 15.000. Cadorna a rezerat pe papa, să deschidă de bunăvoie porțile Romei, și numai după denegarea acestei cereri, a pătruns cu forța în eterna cetate. Mai târziu Cadorna a fost și ministru de război. În Italia de sus a câștigat multe învingeri asupra Austriacilor, în 1859. Din 1877 încocoare trăia retras.

Turburările studenților din Italia. despre cari de mai multe ori am luat notă, — au încetat, în urma energicei interveniri a poliției. Din Roma se anunță că la universitatea de acolo, cum și la celelalte universități din țeară, studenții au reîntrat în liniștea de mai înainte.

Furt de acte regesti. În Madrid făptuitorii necunoscuți au furat zilele acestea un pachet de postă, destinat reginei regente. Pachetul conținea nu numai epistole la felare ci și documente foarte importante despre sumele depuse de regină la banca engleză. Furtul s'a comis așa, că hoții, în cursul drumului dela gară până la palatul regesc, au tăiat pachetul legat cu o curea de cârpa de postă.

Contesa cerșitoare. Ca privilegiul ultimei audiențe imperiale, a apărut în Hofburgul din Viena o femeie elegant îmbrăcată, care cerea insistent, să fie lăsată în lăuntru. Când sentinela o făcuă atentă, că mai înainte trebuia să se anune printr'o petiție motivată, dacă vrea să capete audiență, necunoscuta răspunde neșăguită, că n'are lipsă de astfel de formalități, fiind ea — *contesa cerșitoare*. Atunci îndată se văzu, că n'era decât o nebună și în urmare ea fu transportată la clinica de psihiatrie. Acolo nebuna spuse, că ea e tovarășa de drum a lui Cristof Columb și că va porni la drum în giurul lumii. La clinică s'a constatat, că n'era decât o euforie de mai de mult de alienație. Ea a cerut odată un roman intitulat „Contesa cerșitoare” și de atunci s'a numit așa. Adevăratul ei nume e Francisca Krudisch, are 44 de ani și a fost vândătoare de făină.

Lei scăpați din cușcă. O mare panică a fost alaltăieri dinmăne în menageria Greil din Vargovia. Paznicii menageriei au voit să treacă o păreche de lei din cușca primă în cușca de rezervă, dar' amândoi lei au scăpat și s'au năpustit între public.

O panică grozavă urmă. Oamenii se imbulzeau tipând și văierându-se, cătră ieșiri mulți au fost grav răniți. Abia după multe eforturi le succese paznicilor să readucă pe lei în cușca lor.

Teatru. Ieri, Marți, s'a dat în teatru orășenesc din Sibiu piesa „Krieg in Frieden”, o comedie de G. von Moser, plină de umor și de scene comice. Reprezentarea a fost una din cele mai succese din sesiunea actuală. Publicul present și-a petrecut foarte bine, ear' locurile goale din teatru era pătcat că n'au fost ocupate, căci reprezentarea de ieri merita o casă plină, în sensul strict al cuvântului. Azi e concertul doamnei Antonia Schläger, cântăreața curții din Viena, cu un program bogat și interesant, asupra căruia atragem atenția publicului sibian, iubitor de muzică.

Știri mărunt. Ministrul român de război a dispus legarea forțurilor din giurul Bucureștilor prin linii telefonice. — La institutul Manliu din București a izbucnit zilele trecute un incendiu; a ars depozitul de cărți al domnului Manliu și garderoba fetelor din institut, paguba e peste 30.000 fr. — La Horváth Gyula aflător de present în Abazia, se observă simptomele alienației. — Richard Wahrman, fiul milionarului din Pesta, a nebulit. — Vedeți „Tareva”, aflând că Henry Dupont, întemeietorul „Crucei roșii” internaționale, trăiește în miserie, i'a trimis 1500 ruble de aur și 1000 de franci și i'a acordat o rentă anuală de 100 ruble. — Gustav Eim, distins deputat ceh tiner și publicist, a răposat Duminecă în Fireure.

Posta redacțiunii.

Dlul P. P. în Cil. Pentru a subscrie acțiuni la „Sălagiana”, credem că mai bine faci adresându-te dlui Andrei Cosma, director al „Silvaniei”, în Șimleu și fondator la Sălagiana.

A. Venind, vom aduce mai mult.

„Lu adrese bancorilor” — nu se poate publica. Din principiu nu publicăm reflexiuni de atare natură la articole publicate în alte foi, cu atât mai puțin la articole publicate într'o foie, că și aceea în cari ai fost atacat. Nu ne amestecăm în astfel de lucruri.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Balul dela Năsăud.

— Raport special. —

— 7 Febr.

Despre petreceri de pe la Năsăud nu mai țin minte de când s'au scris rapoarte. Deci când încerc să raportez despre balul din 6 Febr. nu fac decât un lucru de mirare pentru oamenii de acolo. Negreșit că Năsăudul ar merita să se scrie despre el mai mult. — Balul zis al studenților de iest timp a reușit cât se poate de bine. Mi-se pare, că în partea materială a întrecut cu mult pe cele înaintașe, cât despre partea morală nici că rămâne îndoeală că le întrece. Mijloacele de comunicație pentru lumea din giur sunt dintre cele mai avantajoase, așa cât se fi vnt și n'ar fi putut să nu iee parte la bal. De altfel Năsăudul e singurul centru în acest colț al țării, unde se dau semne de viață socială mai de ceva. Sala de gimnastică dela gimnasiul cel nou e cât se poate de potrivită să încapă lumea cât de multă. Nu rămâne înderțul salei dela „casa societății” din Sibiu. Decorațiunea atât de frumoasă se încreastă la răvașul meritelor comitetului arangiator. Toți s'au așiat deplin mulțumii. Nu pot decât să laud obiceiul damicelelor de a nu părăsi prea de timpuriu sala de bal.

Poate se și pară rău o viață întreagă pentru o bună ocazie, dar' neîntrebuintă. Ce nu pot să laud, e lipsă de costume naționale, deși cel someșec, sau bărgănesc merită să-l porți și la un bal al lumii elegante; — înseamnă o singură excepție.

Ca totdeauna, în pauză s'au jucat și jocurile naționale: Bătuta, Lunga, Călușerul și Romanul. Nu cred, că aceste jocuri se execută undeva așa de complet ca aici. Studenții noștri s'au dovedit meșteri și de astă-dată.

Se apreciez toaletele damelor? Nu mă pricep. Mai bucuros m'as pune în fruntea miscării pentru introducerea uniformei la femei. Totuși ca raportul meu să fie cât de cât complet, înșir numele doamnelor și domnișoarelor, ce le-am văzut. Dintre doamne mi-am însemnat pe: doamna Pletosu, dna Grigorița, d-na Filipan, d-na Născuț, d-na Prădan, d-na Ioan Pop, d-na Halița, d-na Mihailaș, d-na Văduvă Macavei, d-na Șerban, d-na Vesilie Pop, d-na Petri, d-na Mureșan, d-na Șuteu, d-na Minier, d-na Tanco, d-na Lucchi, d-na Ulrich, d-na Scridon, d-na Săroșy (toate din Năsăud), d-na Scridon (Bistrița), d-na Scurtu (Bistrița), d-na Maiorian (Nepos) d-na Istrate (Nepos), d-na Marica (Sintereag) d-na Drăgan (Zagra), domnișoarele: Rafila și Ludovica Pavelea, d-ra Maria Născuț, d-ra Otilia Filipan, d-rele Letița și Iuliana Mureșan, d-ra Hedwig Ulreich, d-ra Ida Wolf, d-ra Lila Minier, d-ra Elieabeta Șuteu, d-ra Estela Mureșan, d-ra Emilia Mischinger, d-ra Cornelia Petri, d-rele Ana și Mariți Ilies, d-ra Ionașcu, d-ra Eugenia Pop, (Năsăud) d-rele Scurtu (Bistrița), d-ra Manu (Zagra) d-ra Grapini (Rodna-nouă), d-ra Maiorian (Ne-

gos), d-ra Eugenia Sigartău (Sintereag), d-ra Terente și d-ra Chita (Rounei). ș. a. ș. a.

Pe podețele acestor nume le rog ca din ordinea, în care sunt înșirate, să nu facă nici un capital. E rezultatul întâmplării, cum au fost așezate în momentul în care s'a făcut recepțiunea mea a la minuite. Dacă cineva lipsește, cauza e că în momentul acela n'au fost în sală. Eu nu sânt de vină și m'am achitat.

Vioni.

Tribuna Literară.

Dictionarul lui Șăineanu.

— Dictionar universal al limbii române de Lazăr Șăineanu. Institutul de editură Rălian și Ignat Samitica. Craiova... pag. X. 882. —

Recensiune

Dr. Ioan Urban Jarnik.

(Urmare).

Afară de aceasta se află în Ș. o mulțime de cuvinte din acei scriitori nu însă în forma, în care le-am găsit în edițiunile, ce-mi stau la dispoziție: se vede, că Ș. formează aceste le ținea de provinciale și le-a înlocuit prin altele, luate din limba literară. Vind să dau și o listă de asemenea cuvinte și dorind a cruța din spațiu, am să fac treaba așa, că voi înșira cuvintele în forma lor locală, punând formele aflate în Dictionar între paranteze. Unde-mi se va păre de ajuns, am să pun acolo numai aceea literă, prin care se deosebesc cele două forme. Mă distenez de citarea autorilor respectiv, gândind, că pentru scopul meu nu este tocmai de lipsă.

(a) revac, seiac, străjer, cleten, treampă, finar; (e) jălesc, străjer, străjuiesc, eleștau, smiclierie, nichez, răsmiriță, sulimenesc, porcolesco, (i) grijuiv, mărnuș, șuroiu, înțepoșez, nemic (a), rădic, — dăru, răstog, — esc, smăcea; obrintesc; (o) răgoș, răstogolesc, zăbădesc, cudăb, curcitură, ngurliu, canunesc, pricopsală, ppc, ciotă; (u) burdăhan, trenfăros (re, trenfures la Ș.) imbojorat, gunguresc, cofund, coptor, năsbție, tîrniesc, vilvoare, săpăligă: (ă) jeratec, ciurvoiesc, sporovesc, șopoiu, vâlvotoiesc, plapomă, (și) subv oghial, rinesc, pățesc, hîț, bicis; (ău): călătura; (i, â): stărlaci, mărtaș, mărpoagă, sburlesc, sterpițură, sterpicione; o și g: baltac, și volog; r: borjoți (bojogi) și ciopădesc, zăbădesc și trădănesc (cădrănesc) Isp. 338. 24—5; n: ninchez, păstrungă, dondădesc (la Ș. tot același citat însă dondănesc), tărgădesc, scormolesc, (Ș. — nesc), ciocmănesc (Ș. — nesc), la Creangă deci ciocmănesc, + ciocmănesc v. în loc de f: burduv, vrav, ovilesc, scovărlie (scăfărlie), însă clefatar; costoroavă (b); bidibin (v), chiup (b), roșcoda n (— van), ghizuină (v), hiclean (v), oghiele (obiele Ș. are oghial, însă în alt sens), șosea (șosea) sotie (ș), hîrșesc (s), miras (s), șgripșoroaică (f), gruns (fi), lăscac (leacac), struncin (sdruncin), plastur (plastru), proptes (proptes), cp. propea, slutenie (f), prunt (d), pridor (pridor), oigon și potgorie (dg), stajoc (stacoj), ghimiraș (ch), ciuleșc (ch), inel (s); hăldu, hăpăraș (ch) aleștau erghelgău, odorogesc, hăhotesco (sau ch'cotesco, sau hohotesco); formele precurate civiș, destiu (degat) dolfan, din contră boerinaș, bazulin, ep. și împopoțat (— tonat), jupesc (— uiesc), sălășesc (— luesc), încoa (încoace) ca și verbele formate fără prefix obicinuț, cele din urmă din Teod. covădu, devăr, trădesc, fig, grădesc, noiesc, osebesc, podobesc, vâțat; venin.

Șovăire între terminația — ex (sau fără silaba aceea) și — esc așa dobzălez (Ș. citează însă înfinit în — a, vaicăd, zamor, ciontez, faureș, aicinuș (bicuiesc) și din contră cămesce, pilesc.

Forme masculine în contra celor feminine din Ș.: caruș, orind, pisic, dodele (dodii) hart mimut, din contra petecă, cp. malcă; trecerea din declinațiunea I în III livede, din II în III nățăfete (— et).

(Va urma).

Informațiuni.

Un medic român, dl Dr. T. Bogdan din Langenlois (Austria-inferioară) a eadot o broșură științifică, scrisă în limba germană. Broșura cuprinde un studiu de psihiatrie „Zur Irrerpflege” și este o reproducere din revista „Centralblatt für Nervenheilkunde und Psychiatrie”, ce apare în Coblenz.

„Foala pentru toți”, nr 6, are următorul cuprins: Cuibul (ilustrație). — Înțurcarea cârților de Sarcey. — Adevărată filosofie. — Zămbilele (novelă) — Nu te îneca. — Nu ești om, anoaie de D. Stăncescu. — Patriotism răspătit. — Ce trebuie să dai. — Cum se mărită fetele fără zeste. — Lenea pedepsită (basnă bulgăresc). — Chibriturile. — Romanul unui călugăr, de Ioan Răbrutiu (urmare). — Gândiri. — Legenda lui Ianuarie. — Glume. — Noutăți. — Chimia de petrecere, de Demes. — Petreceri și jocuri. — Posta Redacției.

Registrul

publicațiunilor „Tribunei” în a. 1896.

(Urmare și âne).

Foița „Tribunei”

Recensiuni

Biblioteca pentru toți (123—124) de Dr. E. Dăianu.

Calendarul Poporului, 1897

Calendarul ilustrat al Bibliotecii pentru toți (237)

Eneida lui Coșbuc (259)

O carte didactică (Povățitorul) de I. Manliu (286)

Preotul din Wakefield de Polixen (269)

Retorica și carte de cetire de G. Pletos și I. Ghețe de G. P. (83)

Teara viitorului (Romănen ein Land der Zukunft de G. Benger) (197)

Umbre și lumini de E. Păraianu (8)

Un progres literar (bibl. de popularizare) (91)

Novel.

Cartea Le grand de H. Heine trad. de M. Aegea (251—uu.)

Cerșitoarea dela Locarno (schită) H. de Kleist trad. de A. C. Liuba (64)

Cum se supără femeile de L. Börne trad. de M. Aegea (58)

Din grația regelui de Adolf Lippold trad. de Salo (116—122)

Din valurile vieții de Marg. Moldovan (232)

Dormitând de Ferd. Chr. de Thiede trad. de A. C. Liuba (43)

După miezul nopții de Fr. Wilhelm trad. de A. C. Liuba (1—2)

Experiențele familiei Williams cu diferita (schită umoristică) de Marc Twain trad. de M. Aegea (31—33)

Farbă schită umoristică de Marc Twain (57)

Garoafe albe de Romul Popescu (250)

Legendă de Crăciun de H. Lafontanie trad. de Al. Vajda-Voevod (284 ad.)

Mincinoasa novelă de Alph. Daudet trad. de A. C. Liuba (26—28)

Moartea de bună voie de Fr. Copée trad. de M. Aegea (65—66)

O enigmă, nov. de Björnsterne Björnson de A. C. Liuba (36—37)

O viață pentru o roșă de Emilian (217—8)

Păstravul de André Theuriet trad. M. Aegea (61—62)

Reîntâlnirea de Alda (148)

Scene din trecut de Emilian (220)

Sermanul Tanié de Denis Diderot trad. M. Aegea (68—9)

Sperjurul de Tr. I. Magier (125—130)

Stana, novelă de Margareta Moldovan (20)

Tolăniță, Alphons Daudet trad. de Enea P. Bota (171)

Un pețitor curajos de Björnsterne Björnson trad. A. C. Liuba (85)

Schite.

Anno domini 2000 de M. Aegea (213)

Aurelii de Mărior (84)

Băile dela Sangeorgiu (186, 167—168)

Banderiul lui „Dummer kerl” (169)

Bal electric în Turda de V. Mol. (34)

Bustul (165—166)

Conductul, poesie în prosă de Enea (265)

Conferența episcopilor români (un raport fantastic) (87)

Chipuri fără chipuri de Andersen (284 ad.)

De acum un an (amintiri din Seghedin) de Corina (67 ad.)

De ascunsele, Simin (183)

Dela Băi (164)

Dela Călugăreni de V. Al. Miculescu (101)

Dela sate, suvenir (184)

De pe țeara-Oltului, impresii de Emilian (239—40)

Din inimă, amintiri de Alda (142)

Din Munții-apuseni de Simin (160)

Din pășunile mele (comparație la pășunile lui Purice) de O. gască (192)

Din pășunile lui Purice (criticarea unor scări sociale) (179—uu.)

Din vacanță amintiri de V. mol. (208)

Emilia de Titule (211)

Elsa de M. Aegea (38)

Ilusii și desilusii (225)

Impresii (Făgăraș) Sebor (221)

În cimiter, de Guy de Maupassant trad. de Laurențiu Bran (274)

În aleile de Simin (173)

În seara de crăciun de Margareta Moldovan (284 ad.)

În templu de Emilian 67

Iarnă tristă, trad. de Mărior (35)

Iubiții, de Emma (44)

La rugă de Il. Chendi (107)

Lumină de lună, trad. de Mărior (38)

Noi și ele de Vi-O-Ni (157—158)

O scrisoare, de Elso (196)

O promoțiune (Viena) de Titu (42)

O seară fericită de Ascanio (70—71)

O seară plăcută (Făgăraș) (279)

Peregrinajul la Suceava de V. Z. (146)

Pentru posteritate, de Ascanio (203—3)

Poe tren, de Alda (161)

Pour passer le temps, de Mephisto (243)

Prima universitară (56)

Prima vioară de Titule 193

Remașite din trecut de (vioni) (63)

Răspuns unui „părinte” de Un fiu (145)

Savin Mușină și Toma Urechă de Mihai din Ardeal (115)

Singur, de V. mol. (10)

Steluța de Simin (194)

Suvenir de Rodna I.—IV. de M. Aegea (187—8, 90—1)

Poesii

Aromânii către Roma repr. din „Mes. naț.” (125)

Anului scriitor popular epigr. de Ascanio (222)

Iubirea, Nepăsătoare, Nădejduire, epigrame de Ascanio (231)

Ne-am priceput de Ascanio (240)

În străini de Ascanio (250)

Perfectiune epigr. de Ascanio (284 ad.)

Gazel de P. O. Bocca (284 ad.)

Ai uitat? de G. Bodnariu (1)

Dragostea-i fără hotar de G. Bodnariu (33)

Mănoasă de G. Bodnariu (45)

Lume rea de G. Bodnariu (45)

Curcanul și priveghitoarea de G. Bodnariu (64)

Rondel, Sonet, de G. Bodnariu (142)

Sonet de G. Bodnariu (284 ad.)

Avis.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Vlădeasa”, cari au subscris următorii numeri de acțiuni: 99, 116, 123, 124, 195, 199, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 273, 274, 290, 291, 292, 293, 314, 315, 316, 318, 319, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 393, 394, 695, sunt rugați a răspunde ratele restante împreună cu 8% interese de întârziere la casa institutului, la din contră trecând termenul prescrist în §. 11 din statute sumele deja solvite trec în fondul de rezervă al institutului.

B.-Huedin, în 2 Febr. n. 1897.

[610] 3—3

Direcțiunea.

Portretul

noului Episcop al Lugojului

Dr. D. Radu,

lucrat în, ca o fotografie, în mărime de 18x29 cm.

Se poate procura la Librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Preț 25 cr.

Pentru aceasta sumă se trimite franco prin poștă.

„FAGETANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI ÎN FAGET.

Convocare.

652 [1—1]

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Fagetana”, ca societate pe acțiuni în Faget, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 14 al statutei societății la a

V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Faget la 4 Martie 1897 st. n., ante-meridiane la 10 ore, în localul societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea institutului și despre rezultatul gestiunii anului V.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Deciziunea asupra compturilor anuale.
4. Deciziunea asupra împărțirii profitului curat, realizat în anul al V-lea de gestiune.
5. Alegerea a 4 membrii în direcțiune conform §-lui 31 din statute.
6. Votarea regulamentului disciplinar pentru funcționari.
7. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 26 din statutele societății.
8. Esmierea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, sau în persoană sau prin plenipotențiat, sunt invitați în virtutea §-lui 16 din statutele societății a-și depune acțiunile D-lor cu o zi înainte la casa societății.

Faget, în 4 Februarie 1897 st. n.

Direcțiunea.

Active	Contul Bilanț		Passive		
Cassa în numerar	7610	49	Capital social 1000 acții à 100 fl.	100000	—
Împrum. pe cambii cu giranți	322711	47	Fondul pe rezervă	27268	61
" " " acop. hipot.	62049	16	Fondul de garanță	2300	—
" " " hipotece	70748	—	Depuneri spre fructificare:		
" " " obligațiuni cu cavenți	79258	26	a) în libele	298,689.73	
Credite de conto-curent	22732	42	b) fondul de pens. al funcț.	5314.43	304504
Mobilier	1230.56		Cambii reescomptate		114762
după amortisare de 10%	123.06	1107	Interese anticipate pro 1897		7273
Acțiuni străine	917	50	Dividende neridicate		150
Realități	429	—	Diverse conturi creditoare		239
Diverse conturi debitoare	6527	99	Profit curat		17588
	574086	29		574086	29

Este		Contul profitului și perderilor		Venite	
Interese:				Profit transportat din anul trecut	681 36
pentru fondul de rezervă	1011.52			Interese:	
„ depuneri spre fructif.	16697.89			dela împrum. pe cambii gir. 82546.93	
„ cambii reescomptate	8081.30	25740	71	„ „ „ „ „ cu	
Spese:				„ acop. hipot.	5584.66
a/ salar și marce de prezență	5638.80			dela împrum. pe hipotece	6782.31
b/ chirie, porto, tiparuri și alte	2573.55	8212	35	„ „ „ „ „ pe obligațiuni	
Contribuțiune:				„ cu cavenți	8630.05
directă	2885.45			dela împrum. pe credite de	
de 10% „după inter. dela de				conto-curent	1 52.58
puneri spre fructif., dare de				Profit dela cumpărare și vin	54696 53
drum și compet. de timbru	1925.52	4310	97	dere de realități	738 37
Amortisare:				Profit dela acțiuni străine	37 58
Spesele de fondare	178.15				
din mobilier	123.06	301	21		
Profitul curat		17588	60		
		56158	84		56158 84

Faget, la 31 Decembrie 1896.

Sebastian Olariu m. p.,
director executiv.

Toma F. Haneșiu m. p.,
secretar-comptabil.

Membrii în direcțiune:

Terențiu Petroviciu m. p.,

George Popoviciu m. p.,

Nicolau Barboni m. p.,

Dionisiu Feneș m. p.,

George Giura m. p.

Contul-bilanț precum și contul-profit și perderi examinându-le conform legilor și statutei, le-am aflat exact și cărțile purtate în bună regulă.

Faget, la 4 Februarie 1897.

Dimitrie Iosof m. p.,

Vasile Nicorescu m. p.,

Aurel Popescu m. p.,

Alex. Ielozan m. p.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressand.

Arverési hirdetmény.

A százszebesi kir. járásbírósa mint telekönyvi hatóság közhire teszi, hogy „Albina” takarékpénztár végrehajtának Turcu Comán és társai hománi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 350 ft tőkekövetelés és járuléki iránt végrehajtási ügyében a százszebesi kir. járásbírósa területén levő a százszebesi kir. járásbírósa területén a hománi 46. sztkben fekvő A. + 76, 77, 84, 511, 553, 648, 649, 650, 665, 861, 901, 930, 1165, 1550, 1582, 1601, 1616, és 1827 hrszám alatti ingatlanokból a Filimon Pável illető 1/12-ed részre 51 ft 33 kr. kikiáltási árban, továbbá a lománi 150 sz. tkben A. + 1—6 rszám 318, 319, 666, 667, 930, 1579, 1581, 1583, 1584 és 1647 hrszám alatti ingatlanokra 683 frban megállapított kikiáltási árban elrendeltetés és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi március hó 5-én d. e. 9 órakor Homán közszékkázánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett ar-folyammát számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazgatósággyimiszteri rendelet 7 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltottkéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. czik 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekönyvi hatóság.

Százszebesen, 1896 októb. hó 6-én.

Domsinszky Gy.,

[672] 1—1

kir. aljárásbíró.

La Librăria „Tipografiei”, societate de acțiuni în Sibiu, se poate prenumera și cumpăra (numeri singuratici) din

„Foia pentru Toți”,

revistă literară, beletristică ilustrată, ce apare în fiecare Duminică în București, sub conducerea dlui Dumitru Stăncescu, directorul „Bibliotecii pentru Toți”.

Prețul de abonament pe an 5 fl.

Numeri singuratici se vând în loc cu 9 cr., în provincie cu 10 cr.

A apărut deja Nr. 1, 2, 3, 4.

La librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s-au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșiciei udului și ale organelor respiratoare etc.**

[292] 10—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Caldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Pilulele curățitoare de sânge

numite mai demult pilule universale ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru-că în adevăr există multe boale, în care aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr excelent.

De mulți ani aceste pilule sunt pretutindenea lățite și puține familii vor fi în cari se lipsească o mică proviziune din acest excelent mijloc de casă.

De mulți medici aceste pilule au fost și sunt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor boalelor, cari se nasc din *mistuirea rea și din obstipațiune*, ca: *perturbațiuni în circulația ferii, boale de ficat, slăbirea mațelor, colicid, congestiuni de sânge la creeri, hemoroizi etc.*

Prin însușirea lor curățitoare de sânge ele sunt de efect cu deosebire bun la *anemie* și la boalele rezultate din aceasta, ca: *galbinarea, dureri de cap nervoase etc.* Afară de aceea aceste pilule curățitoare de sânge lucră atât de domol, încât nu cauzează nici cea mai mică durere, și prin urmare pot fi luate fără grije și de persoanele cele mai slabe și chiar și de copii.

Aceste *pilule curățitoare de sânge* se produc veritabile singur numai în farmacia la „Merul de aur al imperiului” a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena, și costă o șatulă cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 șatule costă fl. 1.05, trimitere francată cu rambursă fl. 1.40. Trimițându-se bani înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puțin ca o ruletă nu se poate expeda.

NB. În urma lățirii lor mari aceste pilule sunt imitate sub cele mai diferite forme și numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curățitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* și a considera numai pe acelea de *veritabile*, a căror instrucțiune de întrebuintare este provăzută cu iscălitura I. Pserhofer și care poartă pe inscripția coperișului aceeași iscălitură cu scrisoare roșie.

Dintre nenumăratele scrisori, în cari consunenții acestor pilule mulțumesc pentru sănătatea redobândită după cele mai diferite și mai grele boale, lăsăm să urmeze aici numai puține, cu observarea, că ori-cine, care le-a folosit numai odată le recomandă mai departe:

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stimate Domnule Pserhofer! Fii atât de bun și trimite-mi earăși 15 suluri din neîntrecutele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui, cu rambursă postală. Și prin aceasta îți exprim sincera mea mulțumită pentru puterea miraculoasă a pilurilor D-Tale.

Stimează cu înaltă stimă Francisc Pawlistik, Köln Lindenthal.

Hrasche, lângă Flödnik, 12 Septembrie 1887.

Stim. Domn! Voea lui D-zeu a fost că m'a venit în mâni pilulele D-V, ear' acum Vă scriu despre rezultat: m'am fost răcit în patul nașterii, așa că n'am mai putut lucra nimica și acum sigur aș fi deja moartă dacă nu m'ar fi scăpat miraculoasele D-Voastre pilule. Dumnezeu se Te binecuvinteze de o mie de ori pentru aceasta. Am încredere, că pilulele D-Voastre m'or vindeca de tot, precum au dat și altora sănătatea.

Teresa Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.

Stimabile Domn! Vă exprim cea mai călduroasă mulțumită în numele mătușei mele de 60 de ani. Aceasta a pățimit 5 ani de catar cronic de

stomac și de boală de apă. Vieța îi era chin și se credea deja perdută. Din întâmplare a căpătat o șatulă din excelențele D-Voastre pilule curățitoare de sânge și după întrebuintare mai lungă a acestora s'a vindecat.

Cu distins respect Iosefa Weinzettel.

Stimabile Domn! Devotat subscrisul m'or rog a-mi trimite încă odată 4 rulete din pilulele D-Voastre intr'adever folositoare și excelențe. Nu pot între-lăsa a Vă exprima deplina mea recunoștință despre valoarea acestor pilule, care le vou recomandă cu toată căldura tuturor bolnavilor ori-unde vou ave privilegii. Despre această mulțumită a mea Te împunternesc să faci orice în-trebuintare publică.

Cu distins respect Ignatie Hahn.

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-austriacă, 8 Octomvrie 1888.

Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 șatule din pilulele D-Voastre universale curățitoare de sânge. Numai miraculoaselor D-Voastre pilule am se mulțumesc că am scăpat de o boală de stomac, care m'a chinuit 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici-când din casa mea și Vă exprim prin aceasta cea mai călduroasă a mea mulțumită.

Cu cel mai mare respect Anna Zwickel.

Licuer de plante alpine de W. Ottm. Bornhard din Lindau în contra tuturor suferințelor de stomac. Un flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.

Alinie americană în contra podragei, cel mai eficient mijloc în contra afecțiunilor podagice și reumatice: ca dureri pe șirul spinării, junghieri în picioare, ischias, migrene, durere nervoasă de dinți, dureri de cap, junghieri în urechi, fl. 1.20.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Fiakerpulver în contra catarelor, regușei și tusei, 1 șatulă 35 cr., trimitere francată 60 cr.

Spirit de bucate cu și fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut de cel mai bun remediu în contra degerăturilor de tot felul, precum și în contra ori-cărui fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr. cu trimitere francată 65 cr.

Kola preparate a lui Stoll mijloc excelent pentru întărirea nervilor, pentru bolnavi de stomac și contra boalelor de maț. 1 litru Elisir Kola sau vin d. 3.—, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr. Elisir Kola imperial în butelii de cel 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Balsam de gușe remediu sigur în contra grumazului gros. 1 flacon 40 cr. trimitere francată 65 cr.

Afară de preparatele aici numite se află toate specialitățile farmaceutice anunțate în ziarele austriace și în cele străine și la cerere se procură prompt și ieftin toți articolii, care nu se vor afla poate în deposit.

Trimiterile prin poștă se efectuează cât se poate de iute, trimițându-se banii înainte, ear' comande mai mari și cu rambursă.

Farmacia lui I. PSERHOFER „la mărul de aur al imperiului” Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

Comandele se vor efectua numai atunci, când se va trimite prețul înainte și în casul acesta speșele postale sunt mai mici ca la trimiterea prin rambursă postală.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele piluri, a căror assignațiune poartă numele I. Pserhofer și acele șatule ce poartă pe coperiș același nume în coloare roșie.

Specialitățile mai sus numite se capătă și în speșeria I. v. Török, Budapesta, Königsgasse 12.

[263:] 6—6

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.